

Krkonošský národní park v příštích 50 letech

Při procházkách po Krkonoších obvykle přemýšlím, jak budou vypadat za dalších 50 let a co bychom jako Správa Krkonošského národního parku měli udělat, aby byla zajištěna bezproblémová budoucnost parku i jeho přírodních hodnot. Letošní rok je ale jiný. Často také uvažuji, jak území vypadalo v době, kdy se národní park zakládal. Co přesně řešili naši kolegové, kteří odvedli obrovský kus práce a zasloužili se o to, že již půl století máme krkonošskou přírodu pečlivě chráněnou?

První ředitel Miroslav Klapka začal budovat Krkonošský národní park jen s několika odborníky. Byla to práce vsutku průkopnická, která zaslouží náš obdiv. Jména jako Zdena Beranová, Josef Fanta, Eva Kalašová, Vladimír Šatný nebo Václav Veselý zůstanou spojena s prvními dny fungování Správy KRNAP. Důležitým poradním orgánem při rozhodování Správy a tvorbě koncepčních dokumentů, např. Plánu péče, se později stala Rada KRNAP s tzv. vědeckou a regionální sekci (zřízena r. 1992).

Podrobnou historií vzniku a vývoje ve spravování národního parku se zabývá článek J. Bašty na str. LXV–LXIX kuléru tohoto čísla a mnohé další informace o různých aspektech a obdobích ochrany krkonošské přírody se můžete dočíst v jednotlivých příspěvcích na str. 157–182.

V současnosti lze v Krkonoších pozorovat vývoj dobrým směrem, který je výsledkem práce započaté v r. 1963, v níž pokračovali zaměstnanci Správy během

existence národního parku. Patří jim velké poděkování. Podrobně popsaným příkladem jsou lesy na území parku (viz články na str. 157–159 a 179–182). Odklon od klasického hospodaření ke způsobům blízkým přírodě a podpoře přirozených procesů spolu s ostatními vlivy (např. ponechávání veškeré odumřelé dřevní hmoty v lesích I. a II. zóny nebo podpora přirozené druhové skladby) v nich působí velmi kladně na rozvoj biotopů a ohrožených druhů, které se do Krkonoš poměrně hojně vracejí. Velice často zde můžeme pozorovat rýsa, dokonce vlka, vydry, symbolicky po více než 50 letech se k nám vrátili datlík tříprstý (*Picoides tridactylus*) a strnad luční (*Emberiza calandra*). Objevují se ale také druhy, které v Krkonoších předtím nikdy nebyly zaznamenány (např. netopýr nejmenší – *Pipistrellus pygmaeus*).

Jde však zároveň o výsledek respektování zájmů ochrany přírody ze strany krkonošských měst a obcí, místních lidí

i návštěvníků. Přejme si proto dalších 50 let plných podpory ze strany veřejnosti.

Jak dále?

Z hlediska ochrany přírodních hodnot (rostlinných a živočišných druhů a jejich biotopů) je nutno zlepšovat podmínky pro udržitelnost a trvalost jejich výskytu na území parku a jeho ochranného pásma, včetně příkladné péče o druhy a biotopy chráněné soustavou Natura 2000. V rámci Ptačí oblasti jde o 7 druhů (např. tetřívek obecný, slavík modráček tundrový, sýc rousný nebo lejsek malý). Evropsky významná lokalita pak zahrnuje 21 typů stanovišť a pět prioritních druhů (např. zvoněk český, hořeček český nebo vránku obecnou). V nejvyšší možné míře přitom budeme nadále využívat přirozené procesy. Maximální ochranu musíme věnovat bezzásahovým územím, především arktickoalpínské tundře.

Při péči o kulturní krajinu bychom chtěli pokračovat ve využívání zemědělské půdy pomocí extenzivních forem hospodaření jako nástroje dlouhodobého rozvoje krajiny. S tím souvisí i podpora lokálních produktů nebo úsilí přesvědčovat místní obyvatele o nutnosti pečovat o mimolesní zeleň. Řádně ošetřené a monitorované významné stromy nepředstavují ve volné krajině, mezi rozptýlenou zástavbou žádné velké nebezpečí. Rovněž bude nutné pokračovat v přeměně a rekonstrukčních opatřeních na uměle založených smrkových monokulturách a postupně je převádět na stabilní společenstva blízká přírodě. Nezbytné pro fungování přirozených procesů je dokončení revitalizace vodního režimu krajiny.

Aby bylo možné efektivně rozhodovat a ověřovat zvolené postupy, případně je korigovat, budeme průběžně podporovat monitorovací a výzkumné aktivity zaměřené na chráněné druhy a stanoviště nejen KRNAP, ale také Krkonoš jako Evropsky významné lokality a Ptačí oblasti soustavy Natura 2000. Správa parku chce v budoucnosti též např. realizovat ekologickou výchovu a spolupracovat s mezinárodními ochrannými institucemi, jako jsou Euro-Parc Federation, IUCN, síťový program INTERACT a další. V rámci Euro-Parc Federation se soustředíme na podporu projektu Junior ranger – v r. 2014 se v Krkonoších uskuteční celoevropské setkání mladých strážců. Budeme pokračovat i ve spolupráci s polským Karkonoski Park Narodowy směrem k jednotnému pohledu na území na obou stranách hranice. V polské části je např. již tradičně zavedena minimální částka vstupného, průvodcovské služby se postupně realizují bez ohledu na státní hranici.

Máme rovněž nezastupitelnou roli orgánu státní správy, snahou bude dohodnout a dosáhnout systémových opatření. Rozhodování je třeba opřít o veřejně deklarované a projednané koncepční materiály. Předvídatelnost rozhodnutí je nezbytná pro obhájení našich postupů. Bližší informace o národním parku, o práci Správy i aktuálním dění najdete na www.krnapp.cz.

1 Masiv Sněžky a jeho ochrana bude zcela jistě hlavním tématem pro dalších 50 let. Foto K. Antošová

